
DECLARACIÓ DE RIO SOBRE EL MEDI AMBIENT I EL DESENVOLUPAMENT

RIO DE JANEIRO 1992

CARTA DELS VERDS DEL MÓN

CANBERRA 2001

Barcelona, juliol de 2009

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP

Declaració de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament : Rio de Janeiro 1992.

Carta dels Verds del món : Canberra 2001. – (Textos polítics ; 3)

Títol al·lò: Ecologisme

ISBN 9788461315628

I. Vall, Josep (Vall i Segura), ed. II. Albert, Arnau III. Fundació Josep Irla IV.

Conferència de les Nacions Unides per al Medi Ambient i el Desenvolupament
(1992 : Rio de Janeiro) V. Global Greens Conference (2001 : Canberra)

VI. Títol: Ecologisme VII. Col·lecció: Textos polítics ; 3

1. Medi ambient – Protecció – Congressos 2. Ecologisme – Aspectes polítics
502.3(061.3)

Primera edició: novembre de 2007

Segona edició: juliol de 2009

Edició: Josep Vall

Text: Arnau Albert

Correcció lingüística i traducció: Aina Domènec

Agraïments: Alba Castellví, Quim Sangrà i Marc Suárez

Dipòsit legal B-24.894-2009

ISBN 978-84-613-1562-8

DECLARACIÓ DE RIO SOBRE EL MEDI AMBIENT I EL DESENVOLUPAMENT

RIO DE JANEIRO 1992

CARTA DELS VERDS DEL MÓN

CANBERRA 2001

TAULA DE CONTINGUTS

L'ECOLOGISME9

**DECLARACIÓ DE RIO SOBRE EL MEDI AMBIENT
I EL DESENVOLUPAMENT**

RIO DE JANEIRO 1992.....25
Preàmbul27
Principis28

CARTA DELS VERDS DEL MÓN

CANBERRA 2001 35
Preàmbul37
Principis 40
 1. Saviesa ecològica..... 40
 2. Justícia social.....41
 3. Democràcia participativa.....41
 4. No-violència.....42
 5. Sostenibilitat 43
 6. Respecte a la diversitat 45
L'acció política 46
 1. La democràcia..... 46
 2. L'equitat47
 3. El canvi climàtic i l'energia.....49

4. La biodiversitat.....	51
5. Dirigir la globalització econòmica segons els principis de la sostenibilitat	53
6. Els drets humans.....	55
7. L'alimentació i l'aigua	57
8. La planificació sostenible	59
9. La pau i la seguretat.....	61
10. Actuació internacional	63

L'ECOLOGISME

L'ecologisme és un conjunt de moviments polítics i socials força heterogeni amb la voluntat comuna d'assolir un nou ordre social basat en l'equilibri entre l'ésser humà i l'entorn mediambiental en considerar la humanitat una part més de la natura. D'aquesta manera, la protecció, la gestió sostenible i la restauració del medi ambient són les seves premisses bàsiques.

A grans trets, l'heterogeneïtat del moviment ecologista —també anomenat moviment verd o ambientalista— es pot sintetitzar entre els que únicament promouen un canvi en les polítiques mediambientals i els que advoquen per una transformació radical del sistema d'organització social basat en el creixement productiu il·limitat. Al mateix temps, l'ecologisme està representat per una important diversitat d'organitzacions, des de les que compten amb una destacada implantació en l'àmbit internacional fins a les que han nascut per la necessitat de fer front a un problema de caràcter local.

Tot i això, les principals tesis polítiques de l'ecologisme —el desenvolupament sostenible, la defensa del medi ambient i la biodiversitat, la lluita contra el canvi climàtic, la reducció de la contaminació...— actualment han traspassat la frontera de les organitzacions verdes i han passat a ser assumides de forma majoritària per les organitzacions polítiques progressistes en un sentit ampli del terme.

El naixement de l'ecologia

Dins del nostre imaginari col·lectiu, situem l'aparició dels primers moviments ecologistes en el marc de la dècada del 1960, coincidint amb un canvi generacional fruit de la maduresa dels sistemes democràtics i el progrés de les

llibertats civils. Però per entendre millor el naixement de l'ecologisme com a moviment polític i social, cal que ens remuntem a la segona meitat del segle XIX, moment en que el biòleg alemany Ernst Haeckel (1834-1919) utilitza per primera vegada el terme *ökologie* —compost per les paraules gregues *oikos* (llar, habitatge, casa) i *logos* (ciència, estudi, raó)— en el seu treball *Morfología General del Organismo* (1866). D'aquesta manera, entenem per ecologia la ciència multidisciplinària sorgida de la biologia que estudia les interrelacions dels éssers vius entre si i amb el seu medi.

Paral·lelament a la definició inicial d'ecologia apareixen les primeres veus crítiques amb l'impacte de la Revolució Industrial sobre el medi ambient, encaminades a la preservació de la natura, de les diverses espècies i ecosistemes en ser concebuts com un element patrimonial més. Precisament, aquestes manifestacions sorgeixen a Anglaterra, un dels països capdavanters en el camp de la producció industrial, i ràpidament es propaguen per Europa i els Estats Units d'Amèrica (EUA) a redós de la industrialització.

Les primeres entitats que treballen amb aquesta perspectiva són la Royal Society for the Protection of Birds (1889) al Regne Unit i el Sierra Club (1892) als EUA. Però el paradigma d'organització conservacionista és la National Trust britànica, creada el 1895 per un grup de filantrops que lloguen les seves cases i propietats a l'organització per tal que n'asseguri la conservació de l'equilibri ecològic i el seu patrimoni històric i cultural. Actualment, la National Trust és la tercera propietària de terres del Regne Unit, aglutinant milers d'hectàrees i boscos, incloent-hi un 10% del litoral britànic i uns 300 castells i edificis històrics, gràcies a la participació de més de 3.500.000 de socis i 43.000 voluntaris.

Una altra mostra de la preocupació creixent entorn a la incidència de l'acció humana en el medi ambient és el text en defensa del territori *La terra no pertany a l'home* (1854), inspirat en la crònica que el col·laborador Henry Smith va publicar al *Seattle Sunday Star* el 1887 d'un discurs del cap de la tribu

ameríndia duwamish-suquamish, Sealth (1786-1866) —la ciutat de Seattle s'anomena així en honor seu—, pronunciat el 1854 davant del governador territorial de l'estat de Washington Isaac Stevens. Precisament, aquest text ha estat considerat posteriorment un primerenc manifest ecologista.

Justament els EUA és el primer país que pren mesures governamentals per pal·liar la degradació de l'entorn natural amb la creació de parcs nacionals a la segona meitat del segle XIX: Yosemite (1864) i Yellowstone (1871). Ja entrat el segle XX, aquesta forma de protegir per llei de la contaminació i el desenvolupament humà els espais naturals amb unes característiques biològiques o paisatgístiques especials, es trasllada a Europa amb la creació de la reserva de les Muntanyes de Covadonga, a Astúries (1912) i del Parc Nacional Suís (1912).

Aquesta incipient preocupació per la protecció dels recursos naturals també es reflecteix en una sèrie de trobades internacionals que tenen lloc al llarg de la primera meitat del segle XX. En aquest sentit, cal destacar la Primera Conferència Internacional sobre Protecció de Paisatges Naturals, celebrada a Suïssa el 1913, el Primer Congrés Internacional sobre Protecció de la Flora i de la Fauna, dels Paratges i Monuments Nacionals, que té lloc a París el 1923, i la signatura a Londres el 1933 de la Convenció sobre la Protecció de la Fauna i la Flora en Estat Natural. Aquests tres esdeveniments són una clara mostra de la concepció conservacionista predominant de la problemàtica mediambiental.

Malgrat aquestes trobades internacionals, no és fins després de la Segona Guerra Mundial (1939-1945) que pren força a tot el món la preocupació per la defensa del medi ambient, en un moment en què els efectes de la producció industrial massiva fan evident el seu impacte en l'entorn natural. En aquest sentit, també cal destacar el gran impacte social que té el llançament per part dels EUA de les primeres bombes atòmiques sobre el Japó —el 6 d'agost de 1945 a Hiroshima i tres dies més tard a Nagasaki— en

els darrers mesos del conflicte. A part del rebuig social generat per la gran mortaldat d'aquell atac —220.000 persones moren—, el llançament de les bombes atòmiques posa de manifest els perills de l'energia nuclear per a la salut humana i el medi ambient.

El 1948 es crea a Fontainebleau, a iniciativa de la UNESCO, la Unió Internacional per la Protecció de la Natura —actualment, Unió Internacional per a la Conservació de la Natura i els Recursos Naturals (UICN)—, amb seu a Ginebra, el primer organisme internacional encaminat a garantir la conservació dels recursos naturals, a través, entre d'altres mecanismes, de l'establiment d'àrees protegides com les Reserves Naturals, les Zones Salvatges o els Parcs Nacionals. Actualment, als Països Catalans hi ha dos Parcs Nacionals, el d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici (1955) i el de l'Arxipèlag de Cabrera (1991), al marge d'altres figures de protecció definides per la Generalitat de Catalunya com els Parcs Naturals, en el cas del Principat.

Tot i aquesta institucionalització internacional de l'ecologisme, s'ha d'esperar quinze anys més per trobar la primera organització no governamental moderna dedicada a la conservació i preservació de la natura. El 1961, Sir Julian Huxley (1887-1975), Sir Peter Markham Scott (1909-1989) i Max Nicholson (1904-2003) lideren amb altres científics britànics la creació a Morges (Suïssa) de la World Wildlife Fund for Animals (WWF) —des de 1986, World Wide Fund for Nature, excepte als EUA, on encara conserva el nom original—, considerada per molts la propulsora del moviment ecologista actual.

La dècada del 1960: l'eclosió de l'ecologisme modern

L'aparició d'aquestes organitzacions marca l'inici d'una nova tendència en el si de l'ecologisme. Des de principis de la dècada del 1960, de forma progressiva s'abandonen els postulats conservacionistes centrats en l'estètica de la vida natural i salvatge, cosa que dóna lloc a uns nous plantejaments marcats per la necessitat de salvaguardar el medi ambient per garantir la

supervivència de l'espècie humana. En certa manera, l'ecologisme deixa de ser un moviment amb un important component de romanticisme entorn de la preservació del medi ambient i passa a dotar-se d'arguments amb una important càrrega ideològica, element imprescindible per a la transformació de l'ecologisme en un moviment de caràcter polític. Així, doncs, al llarg de la dècada del 1960 es comença a posar en qüestió l'explotació insostenible de la naturalesa i les finalitats de l'extracció de recursos naturals, elements que poden ser perjudicials per al futur de l'espècie humana.

Les noves prioritats de l'ecologisme es personifiquen en l'expressió «supervivència de l'espècie humana», que a diferència de les posicions conservacionistes introdueix elements com el de «catàstrofe ecològica» i el d'«intervenció d'urgència», per frenar la destrucció de l'entorn mediambiental fruit d'un creixement desmesurat de l'economia i de la societat del consum, que anuncia una crisi de la civilització. D'aquesta manera, el nou ecologisme posa de manifest les derivades polítiques, econòmiques, socials i culturals de la crisi de la societat que marca la dècada del 1960, la qual influència notablement la nova generació que guiarà els darrers decennis del segle xx.

Aquest canvi de mentalitat, a part de l'evidència dels elements negatius de la societat de consum, és provocat per la influència creixent dels nous mitjans de comunicació de masses, els quals contribueixen a la difusió d'importants catàstrofes naturals que impacten notablement a l'opinió pública occidental: el naufragi el 1967 al mar del Nord del primer superpetrolier, el *Torrey Canyon*; la malaltia de Minamata al Japó, la qual provoca entre el 1953 i el 1965 fins a 111 víctimes mortals i més de 400 casos amb problemes neurològics i que el govern japonès atribueix el 1968 a la ingestió de peix i de marisc contaminat de mercuri pels abocaments de l'empresa petroquímica Chisso; i finalment la marea negra de Santa Barbara (Califòrnia) de 1969, provocada per les obres de construcció d'un pou petrolífer.

Precisament, les transformacions que viu el món de la comunicació al llarg d'aquests anys contribueixen a l'aparició el 1970 de la primera publica-

ció centrada en la difusió dels plantejaments ecologistes: *The Ecologist*. Aquesta revista britànica fundada per Edward Goldsmith (1928) ha esdevingut una de les publicacions de referència en el si de l'ecologisme.

A la influència dels nous mitjans de comunicació en la configuració de la consciència social ecologista, cal sumar-hi la proliferació d'una destacada literatura que des d'una vessant científica comença a analitzar les causes i conseqüències de les problemàtiques mediambientals. En aquest sentit, cal destacar l'obra *La primavera silenciosa* (1962), de la biòloga i escriptora nord-americana Rachel L. Carson (1907-1964), considerada una de les fundadores de l'ecologia política, i *The Population Bomb* (1968), de Paul R. Ehrlich (1932), que descriu els perills ecològics d'un increment ràpid de la població.

Fruit d'aquesta conscienciació social creixent envers la necessitat de preservar l'entorn mediambiental, juntament amb l'assumpció d'un marcat caràcter polític, l'ecologisme comença a vincular-se als moviments socials apareguts al llarg de la dècada del 1960: el pacifisme, el feminisme, l'anticolonialisme, la defensa dels drets civils..., els quals signifiquen una ruptura amb la vella esquerra i advoquen per noves aspiracions transformadores.

Un clar exemple d'aquest fet el trobem als EUA, on l'ecologisme manté una forta vinculació amb els moviments d'oposició a la Guerra del Vietnam (1958-1975). Precisament als EUA apareix la que és considerada la primera organització política pròpiament «ecologista», Ecology Action (1968), fundada a la Universitat de Berkeley. Un any més tard, el 1969, David Brower (1912-2000) funda als mateixos EUA Friends of the Earth, una de les organitzacions ecologistes més importants del moment, la qual s'estén arreu d'Europa amb la implantació a França, Gran Bretanya i Suècia. El 1971 totes s'uneixen a la Friends of the Earth International.

També el 1971, neix a Vancouver Greenpeace, una de les organitzacions ecologistes que millor exemplifica la vinculació entre la defensa del medi ambient i el pacifisme, en ser fundada per un grup d'activistes antinuclears

canadencs juntament amb objectors de consciència nord-americans refugiats al Canadà per no participar a la Guerra del Vietnam. Així, al marge de les accions desenvolupades en defensa del medi ambient, un altre dels objectius prioritaris d'aquesta organització és treballar per la pau al món.

A banda d'això, el 1968 es celebra a Roma una reunió de 35 científics, polítics i investigadors provinents de 30 països diferents per debatre els canvis que s'estan produint al planeta a causa de la intervenció humana. Arran d'aquesta trobada, l'economista i industrial Aurelio Peccei (1908-1984) i el director de qüestions científiques de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE), Alexander King (1907-2007), impulsen la fundació del Club de Roma, un fòrum integrat per acadèmics i especialistes sobre el medi encarregat de donar a conèixer i cercar solucions reals a les diferents problemàtiques ecològiques.

Als Països Catalans, és en aquests moments quan trobem les primeres manifestacions ecologistes, malgrat que aleshores no utilitzaven aquesta terminologia. Un clar exemple d'aquest fet el trobem a la Catalunya Nord, on al principi de la dècada del 1970 s'organitzen les primeres campanyes en defensa del territori per la sobreexplotació turística del litoral, la construcció d'urbanitzacions a les Alberes i l'ocupació de l'exèrcit francès de 600 hectàrees de bosc al Capcir per realitzar-hi pràctiques de tir. El moviment d'oposició a la construcció de l'abocador del Garraf (1972), promogut per l'Escola Catalana d'Espeleologia, així com la creació del grup antinuclear d'Ascó (1974), són les primeres manifestacions ecologistes al Principat de Catalunya, mentre que a les Illes Balears sorgeixen el 1973 amb la fundació del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB) a les Illes Balears el 1973, que té per objectiu defensar i promoure l'estudi, la divulgació i la defensa del medi ambient.

Finalment, tota aquesta transformació del concepte mediambiental també té el seu impacte en l'àmbit institucional. Així, el 1962 en el marc del Consell d'Europa s'estableix per primera vegada un organisme encarregat

d'atendre les problemàtiques ecològiques amb la creació del Comitè Europeu per a la Salvaguarda de la Natura i els Recursos Naturals, i anys més tard és la UNESCO qui crea el programa *Man and Biosphere* (1971), encarregat de promoure els coneixements científics per a l'ús racional dels recursos naturals.

1972, punt d'inflexió de l'ecologisme polític

El 1972 és un any determinant en el si de la història de l'ecologisme, en produir-se un seguit d'esdeveniments que fan cristal·litzar el canvi de tendència que el moviment ecologista experimenta al llarg de la dècada del 1960.

Al gener *The Ecologist* impulsa i publica «*A Blueprint for Survival*», un manifest amb un important ressò al món que esdevé un dels pilars fonamentals del moviment ecologista. Aquest document evidencia la necessitat d'emprendre mesures urgents que impedeixin la degradació de la natura i els recursos naturals, ja que considera que aquesta sobreexplotació condueix a la destrucció de l'espècie humana.

Al febrer es publica l'*Informe Mansholt*, anomenat així en honor al seu redactor, Sicco Mansholt (1908-2000). En aquesta declaració, el llavors president de la Comissió Europea denuncia el creixement econòmic sense limitacions en anar acompanyat d'una contínua degradació del medi ambient i la qualitat de vida. En el mateix sentit, al març el Club de Roma presenta *Limits to Growth*, també conegut com *Informe Meadows*, que havia encarregat al Massachusetts Institute of Technology (MIT). En aquesta obra, Donella Meadows (1941-2001) anuncia el desastre que pot provocar l'increment descontrolat de la producció i el consum, perquè deriva en l'augment de la contaminació i l'esgotament dels recursos naturals, i també proposa que es dissenyi un nou sistema d'organització social menys agressiu amb l'entorn mediambiental.

D'aquesta manera, el 5 de juny del mateix 1972 —des de llavors, Dia Mundial del Medi Ambient— l'ONU inaugura a Estocolm la primera Conferència

sobre Medi Ambient Humà, a la qual assisteixen 12.000 delegats, 30.000 observadors i 1.000 periodistes procedents d'arreu del món, i esdevé així la iniciativa per fer front als problemes mediambientals més important empresa fins aquell moment. Per primera vegada es reconeix, a través d'una declaració oficial, la contaminació del planeta Terra.

D'altra banda, en el marc d'aquesta conferència s'aprova la *Declaració d'Estocolm*, un conjunt de 26 principis per evitar les conseqüències negatives del desenvolupament econòmic i 109 recomanacions per dur a terme un Pla d'Acció pel Medi Ambient. Així, a través d'aquesta declaració s'estableix la base que vincula drets humans i protecció del medi ambient en declarar que l'home té el dret fonamental de la llibertat, igualtat i condicions adequades de vida, en un ambient amb un nivell qualitatiu que permeti viure amb dignitat i benestar. A més, la declaració estableix la responsabilitat de cada persona de protegir i millorar el medi ambient per a les generacions presents i futures.

A part de la *Declaració d'Estocolm*, la conferència també acorda posar en marxa del Programa de les Nacions Unides pel Medi Ambient, el qual es crea el 1974 amb la voluntat de coordinar l'actuació de les diverses organitzacions de dins i de fora de l'ONU en política ecològica, així com avaluar periòdicament l'estat del medi ambient a tot el món.

A *Blueprint for Survival*, l'*Informe Mansholt*, *Limits to Growth* i la *Declaració d'Estocolm* donen forma a la llavors coneguda com «ideologia ecologista», i contribueixen a la maduresa del nou moviment, que des de llavors és una força política amb un pes cada vegada més important en un nombre creixent de països.

A aquests fets, cal sumar-hi la crisi del petroli de l'octubre de 1973, la qual posa en evidència la gran dependència energètica dels països desenvolupats. La pujada sobtada dels preus internacionals del petroli comporta la devaluació del dòlar nord-americà, la reducció de la demanda, la caiguda de la producció i l'increment de l'atur, i força així una profunda transforma-

ció de les estructures econòmiques dels països desenvolupats. Una de les primeres respostes a la crisi és l'organització dels primers plans energètics encaminats a l'estalvi i la diversificació de les fonts d'energia.

Els primers passos de l'ecologisme polític:

l'aparició dels partits verds

L'aparició dels primers partits verds s'emmarca en la necessitat de l'ecologisme de fer sentir la seva veu a les institucions, en haver perdut la confiança en els partits d'esquerra clàssics, els quals no acaben d'assumir els seus posicionaments. Així, el 1972 els ecologistes de Tasmània es presenten a les eleccions municipals per protestar contra la contaminació de les aigües i intentar impedir la construcció d'una presa sobre el riu Franklin.

Per la seva part, a Europa el primer partit verd legalitzat és el Green Party of England and Wales al Regne Unit, tot i que el gran impuls de configuració de partits polítics ecologistes el trobem el 1974 amb la presentació de la candidatura de René Dumont (1904-2001), considerat el pare de l'ecologisme a França, a les eleccions presidencials franceses.

Malgrat això, no és fins al 1979 que un partit verd aconsegueix representació en un parlament d'àmbit nacional, en ser escollit diputat al Consell Nacional de Suïssa Daniel Brélaz (1950), en representació de Les Verts. És també el 1979 quan es funda a la República Federal d'Alemanya Die Grünen —des de 1993, Bündnis 90/Die Grünen—, que esdevé un dels motors de l'ecologisme polític a Europa i que aconsegueix representació parlamentària nacional el 1983, amb l'entrada de Petra Kelly (1947-1992) al Parlament Federal d'Alemanya.

D'aquesta manera, des de l'inici de la dècada de 1980 es creen partits verds a diferents països europeus, posant de manifest la necessitat de coordinar-se per establir estratègies conjuntes. Des de 1977 existeixen contactes entre els verds europeus, però no és fins al 1984 que trobem la prime-

ra organització que els agrupa, la Coordinadora de Partits Verds d'Europa —actualment, Federació Europea de Partits Verds.

Paral·lelament a l'augment de la presència institucional dels grups ecologistes, al llarg de la dècada del 1980 els diferents organismes institucionals intensifiquen la seva tasca entorn de la protecció del medi ambient. L'*Informe Estratègia Mundial per la Conservació de la Naturalesa i els Recursos Naturals* (1980) de l'UICN, l'*Informe Global 2000* (1981) del Consell de Qualitat Medi Ambiental dels EUA i la *Carta per la Naturalesa* (1982) de l'ONU, en són un bon exemple, però segurament destaquen el compromís pres per l'ONU el 1983 de crear la Comissió Mundial sobre Medi Ambient i Desenvolupament i sobretot la presentació d'*El Nostre Futur Comú* (1987), més conegut com *Informe Brundtland*, elaborat per Gro Harlem Brundtland (1939), llavors primera ministra de Noruega. Aquest informe defineix per primera vegada el concepte «desenvolupament sostenible», entès com la capacitat per satisfer les necessitats del present sense comprometre les generacions futures.

En aquella època, a Catalunya el moviment ecologista intensifica la seva activitat amb la fi de la dictadura franquista i l'inici de la transició democràtica. Així, el 6 d'agost de 1977 a Torroella de Montgrí se celebra la primera Assemblea Ecologista de Catalunya en el marc d'una jornada sobre medi ambient, i s'inicia una gran mobilització popular contra la proliferació de l'energia nuclear, que té lloc des de finals de la dècada del 1970 fins ben entrada la del 1980.

Aquesta incipient articulació de l'ecologisme català troba una primera traducció política el 1979, amb la creació de Nacionalistes d'Esquerra, el primer partit polític de Catalunya que crea en el seu si una assemblea dedicada a les problemàtiques mediambientals; és la primera vegada que el catalanisme d'esquerreres reflexiona sobre la qüestió ecològica. Anys més tard, el 1982 es crea el Moviment Ecologista Català (MEC), entitat cívica encarregada de coordinar les diferents entitats i associacions ecologistes

de Catalunya, la qual pren un rol polític el 1983, quan adopta el nom Alternativa Verda, esdevenint el primer partit polític verd de Catalunya. De la mateixa manera, el 1983 es crea al País Valencià l'associació Acció Ecològica-Agró, l'entitat que treballa per la sensibilització de la societat i la denúncia de les agressions mediambientals, i esdevé l'entitat ecologista valenciana més important.

Malgrat aquesta activitat institucional i la creixent influència dels partits ecologistes, els problemes mediambientals, lluny de solucionar-se, tendeixen a agreujar-se. L'exemple paradigmàtic el trobem amb l'explosió el 1986 de la central nuclear de Txernòbil a l'Ucraïna soviètica posa en evidència de nou el risc de l'energia nuclear —s'estima que afecta 600.000 persones, de les quals almenys 3.500 han mort o moriran com a conseqüència de l'accident—, i situa de nou el problema nuclear a l'agenda política.

Les bases per a l'ecologisme del segle XXI

Arran de les aportacions fetes per l'*Informe Brundtland*, el 1992 l'ONU organitza a Rio de Janeiro la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament, també coneguda com a Cimera de la Terra, la qual reuneix 172 països, juntament amb 2.400 organitzacions no governamentals i 17.000 persones del Fòrum d'ONG —convocat paral·lelament i al qual es dota d'un caràcter consultiu— per debatre entre el 3 i el 14 de juny les diverses problemàtiques mediambientals.

L'objectiu principal de la trobada és introduir un programa extens i un nou pla per a l'acció internacional en matèria de medi ambient i de desenvolupament, que ajudin a guiar la cooperació internacional i el desenvolupament de programes al segle XXI. Fruit d'aquesta intensa tasca s'obtenen importants compromisos en l'àmbit internacional, com per exemple l'*Agenda 21* —pla d'acció que elabora estratègies i un programa de mesures integrades per aturar i invertir els efectes de la degradació ambiental i per promoure un desenvolupament compatible amb el medi ambient i sostenible en tots els

països—, el *Conveni Marc Contra el Canvi Climàtic* —acord legalment vinculant, signat per 154 governs, que reconeix per primera vegada en termes polítics i jurídics l'existència del problema del canvi climàtic i la contribució que hi fan les activitats humanes, estableix com a objectiu últim assolir l'estabilització de les concentracions de gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera a un nivell que impedeixi transferències antropogèniques perilloses al sistema climàtic— i el *Conveni de la Biodiversitat* —un altre acord legalment vinculant, que representa un pas important cap a la conservació de la diversitat biològica, de l'ús sostenible dels seus components i del repartiment just i equitatiu dels beneficis derivats de l'ús de recursos genètics.

Però, sobretot, una de les principals aportacions de la Cimera de la Terra és la ***Declaració de Rio sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament***. El document integra 27 principis interrelacionats, que estableixen per primera vegada les bases per arribar al desenvolupament sostenible fixant, així mateix, el marc per a tots els drets i obligacions individuals i col·lectives en el camp del medi ambient i el desenvolupament.

Al marge d'això, amb la Cimera de la Terra s'inicia una etapa on des de les diferents institucions internacionals es posa de manifest la creixent preocupació entorn de les problemàtiques mediambientals. Des d'aquells moments fins a l'actualitat, destaca la celebració el 1994 de la primera Conferència de Ciutats Europees sobre Sostenibilitat, a Dinamarca, la qual impulsa la *Carta d'Aalborg*, signada pels principals municipis europeus —entre els quals hi ha més de 150 municipis catalans—, amb el compromís d'adoptar estratègies locals i fer de la sostenibilitat un dels eixos fonamentals de la seva actuació.

Aquesta dinàmica global té un impacte polític en l'àmbit nacional. En aquest sentit, cal destacar la creixent influència de l'ecologisme en els partits polítics d'esquerres. D'aquesta manera, el 1992, en el marc del 18è Congrés Nacional, celebrat a Vic, Esquerra Republicana de Catalunya aprova uns nous *Estatuts* en què pren la defensa del medi ambient com un dels seus

objectius polítics, tal com marca el seu primer article. Un any més tard, Esquerra es dota en el seu 19è Congrés Nacional, que té lloc a Barcelona, d'una nova *Declaració Ideològica*, en què advoca de manera oberta pel desenvolupament sostenible com a única forma per garantir que el creixement econòmic i el progrés social no comprometin les generacions futures.

Dos anys més tard, el 1995 Iniciativa per Catalunya es presenta a les eleccions al Parlament coalitzada amb Els Verds–Confederació Ecologista de Catalunya —partit verd fundat el 1993 amb la finalitat de crear un únic referent polític ecologista a Catalunya—, i aconsegueixen la primera diputada verda de Catalunya, Maria Olivares (1932), exmilitant de Nacionalistes d'Esquerra. En la 4a Assemblea, realitzada a Barcelona el novembre de 1996, Iniciativa per Catalunya es defineix ideològicament com a partit ecosocialista, i adopta el nom d'Iniciativa per Catalunya–Verds (ICV). El 2006 ICV és admesa com a membre de ple dret a la Federació Europea de Partits Verds.

En el marc del Parlament Europeu, la Federació Europea de Partits Verds, juntament amb l'Aliança Lliure Europea (ALE) —partit polític europeu de nacions sense estat al qual pertany Esquerra—, configuren, des del 1999, el grup parlamentari Els Verds–ALE, en compartir la mateixa visió progressista del procés de construcció europea.

Internacionalment, el maig de 1992 té lloc a Rio de Janeiro la primera reunió de partits verds d'arreu del món amb l'objectiu de configurar una xarxa mundial de partits ecologistes. Aquest procés culmina a Canbera el 2001 amb l'aprovació de la ***Carta dels Verds del Món***, el document fundacional de Global Greens, la primera organització internacional de partits polítics ecologistes.

DECLARACIÓ DE RIO SOBRE EL MEDI AMBIENT I EL DESENVOLUPAMENT

RIO DE JANEIRO 1992

PREÀMBUL

La Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament,

Reunida a Rio de Janeiro del 3 al 14 de juny del 1992,

Reafirmant la Declaració de la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient Humà, aprovada a Estocolm el 16 de juny del 1972, i amb la intenció d'ampliar-la,

Amb l'objectiu d'establir una aliança mundial nova i equitativa mitjançant la creació de nous nivells de cooperació entre els Estats, els sectors clau de les societats, i les persones,

Procurant assolir acords internacionals en els quals es respectin els interessos de tothom i es protegeixi la integritat del sistema ambiental i de desenvolupament mundial,

Reconeixent la naturalesa integral i interdependent de la Terra, la nostra llar,

Proclama que:

PRINCIPIS

Principi 1

Els éssers humans constitueixen el centre de les preocupacions relacionades amb el desenvolupament sostenible. Tenen dret a una vida saludable i productiva en harmonia amb la natura.

Principi 2

De conformitat amb la Carta de les Nacions Unides i els principis del dret internacional, els Estats tenen el dret sobirà d'aprofitar els propis recursos segons les pròpies polítiques ambientals i de desenvolupament, i la responsabilitat de vetllar perquè les activitats realitzades dins la seva jurisdicció o sota el seu control no causin mals en el medi ambient d'altres Estats o de zones que siguin fora de la jurisdicció nacional.

Principi 3

El dret al desenvolupament s'ha d'exercir de tal manera que correspongui equitativament a les necessitats de desenvolupament i ambientals de les generacions presents i futures.

Principi 4

A fi d'assolir el desenvolupament sostenible, la protecció del medi ambient haurà de constituir una part integrant del procés de desenvolupament, i no podrà considerar-se de manera aïllada.

Principi 5

Tots els Estats i totes les persones haurien de cooperar en la tasca essencial d'eradicar la pobresa com a requisit indispensable del desenvolupament

sostenible, a fi de reduir disparitats en els nivells de vida i respondre millor a les necessitats de la majoria dels pobles del món.

Principi 6

La situació i les necessitats especials dels països en desenvolupament, en particular dels països menys avançats i els més vulnerables des del punt de vista ambiental, han de rebre prioritat especial. En les mesures internacionals que s'adoptin respecte al medi ambient i al desenvolupament, també s'haurien de tenir en compte els interessos i necessitats de tots els països.

Principi 7

Els Estats haurien de cooperar amb esperit de solidaritat mundial per a conservar, protegir i restablir la salut i la integritat de l'ecosistema de la Terra. Vist que han contribuït de manera diferent a la degradació del medi ambient mundial, els Estats tenen responsabilitats comunes però diferenciades. Els països desenvolupats reconeixen la responsabilitats que els toca en la recerca internacional del desenvolupament sostenible, en vista de les pressions que les seves societats exerceixen en el medi ambient i de les tecnologies i recursos financers de què disposen.

Principi 8

Per assolir el desenvolupament sostenible i una millor qualitat de vida per a tothom, els Estats haurien de reduir i eliminar els sistemes de producció i consum insostenibles, i fomentar polítiques demogràfiques apropiades.

Principi 9

Els Estats haurien de cooperar per reforçar la creació de capacitats endògenes per assolir un desenvolupament sostenible, augmentant el saber científic mitjançant l'intercanvi de coneixements científics i tecnològics, i intensificant el desenvolupament, l'adaptació, la difusió i la transferència de tecnologies, incloses les tecnologies noves i innovadores.

Principi 10

La millor manera de tractar les qüestions ambientals és amb la participació de tota la ciutadania interessada, en l'àmbit corresponent. En el pla nacional, tota persona hauria de tenir accés adequat a la informació sobre el medi ambient de què disposin les autoritats públiques, inclosa la informació sobre els materials i les activitats que suposen un perill per a les seves comunitats, i també l'oportunitat de participar en els processos de presa de decisions. Els Estats hauran de facilitar i fomentar la sensibilització i la participació del públic, posant la informació a disposició de tothom. Hauran de proporcionar accés efectiu als procediments judicials i administratius, inclòs el rescabament de danys.

Principi 11

Els Estats hauran de promulgar lleis eficaces sobre el medi ambient. Les normes ambientals i els objectius i prioritats en matèria d'ordenació del medi ambient hauran de reflectir el context ambiental i de desenvolupament en el qual s'apliquen. Les normes aplicades per alguns països poden resultar inadequades i representar un cost social i econòmic injustificat per a altres països, en particular per als països en vies de desenvolupament.

Principi 12

Els Estats haurien de cooperar per promoure un sistema econòmic favorable i obert que portarà al creixement econòmic sostenible i al desenvolupament sostenible de tots els països, a fi d'abordar millor els problemes de la degradació ambiental. Les mesures de política comercial per a finalitats ambientals no haurien de constituir un mitjà de discriminació arbitrària o injustificable ni una restricció velada del comerç internacional. S'hauria d'evitar que es prenguessin mesures unilaterals per solucionar els problemes mediambientals que es produeixen fora de la jurisdicció del país importador. Les mesures destinades a tractar els problemes ambientals transfronterers o mundials, en la mesura del possible, hauran de basar-se en un consens internacional.

Principi 13

Els Estats hauran de desenvolupar la legislació nacional relativa a la responsabilitat i la indemnització a les víctimes de la contaminació i altres mals ambientals. Els Estats també hauran de cooperar, de manera expedita i més decidida, en l'elaboració de noves lleis internacionals sobre responsabilitat i indemnització pels efectes adversos dels mals ambientals causats per les activitats realitzades dins la seva jurisdicció o sota el seu control en zones situades fora de la seva jurisdicció.

Principi 14

Els Estats haurien de cooperar de manera efectiva per descoratjar o evitar la reubicació i la transferència a altres Estats de qualsevol activitats i substàncies que causin degradació ambiental greu o que es considerin nocives per a la salut humana.

Principi 15

A fi de protegir el medi ambient, els Estats hauran d'aplicar àmpliament el criteri de precaució conforme a les seves capacitats. Quan hi hagi perill de mal greu o irreversible, la manca de certesa científica absoluta no s'haurà d'usar com a raó per postergar l'adopció de mesures eficaces en funció dels costos per impedir la degradació del medi ambient.

Principi 16

Les autoritats nacionals hauran de procurar fomentar la internalització dels costos ambientals i l'ús d'instruments econòmics, tenint en compte el criteri que qui contamina, en principi, hauria d'assumir els costos de la descontaminació, tenint en compte degudament l'interès públic i sense distorsionar el comerç ni les inversions internacionals.

Principi 17

S'haurà d'emprendre una avaluació de l'impacte ambiental, en qualitat d'instrument nacional, per a qualsevol proposta que pugui produir un impacte negatiu considerable en el medi ambient i que estigui subjecta a la decisió d'una autoritat nacional competent.

Principi 18

Els Estats hauran de notificar immediatament a altres Estats els desastres naturals o altres situacions d'emergència que puguin produir efectes nocius sobtats en el medi ambient d'aquests Estats. La comunitat internacional haurà de fer tot el que pugui per ajudar els Estats que en resultin afectats.

Principi 19

Els Estats hauran de proporcionar la informació pertinent, i notificar-la prèviament i de la manera adient als Estats que puguin estar afectats per activitats que puguin tenir importants efectes ambientals nocius transfronterers, i hauran de celebrar consultes amb aquests Estats en una primera fase i de bona fe.

Principi 20

Les dones representen un paper fonamental en l'ordenació del medi ambient i en el desenvolupament. Per tant, és imprescindible comptar amb la seva participació plena per assolir el desenvolupament sostenible.

Principi 21

S'hauran de mobilitzar la creativitat, els ideals i el valor de la joventut del món per aconseguir una aliança mundial orientada a aconseguir el desenvolupament sostenible i assegurar un futur millor per a tothom.

Principi 22

Els pobles indígenes i llurs comunitats, i també altres comunitats locals, tenen un paper fonamental en l'ordenació del medi ambient i en el desenvolupament, pels seus coneixements i pràctiques tradicionals. Els Estats haurien de reconèixer i prestar el suport que calgui a la seva identitat, cultura i interessos, i vetllar perquè participin efectivament en l'assoliment del desenvolupament sostenible.

Principi 23

S'han de protegir el medi ambient i els recursos naturals dels pobles sotmesos a opressió, dominació i ocupació.

Principi 24

La guerra és, per definició, enemiga del desenvolupament sostenible. En conseqüència, els Estats hauran de respectar el dret internacional proporcionant protecció al medi ambient en èpoques de conflicte armat, i cooperar per a la millora ulterior del medi ambient, quan escaigui.

Principi 25

La pau, el desenvolupament i la protecció del medi ambient són interdependents i inseparables.

Principi 26

Els Estats hauran de resoldre les seves controvèrsies sobre el medi ambient per mitjans pacífics i d'acord amb la Carta de les Nacions Unides.

Principi 27

Els Estats i els pobles hauran de cooperar de bona fe i amb esperit de solidaritat en l'aplicació dels principis consagrats en aquesta Declaració i en el posterior desenvolupament del dret internacional en l'esfera del desenvolupament sostenible.

CARTA DELS VERDS DEL MÓN

CANBERRA 2001

PREÀMBUL

Nosaltres, com a ciutadans del planeta i membres dels Verds del Món,

Units en la convicció que depenem de la vitalitat, la diversitat i la bellesa de la Terra, i que és responsabilitat nostra llegar-les, intactes i fins i tot millorades, a la generació vinent;

Reconeixent que els models dominants de consum i producció humana, basats en el dogma del creixement econòmic a qualsevol preu i l'ús excessiu i malbaratador dels recursos naturals sense consideració a la capacitat de càrrega de la Terra, estan provocant un deteriorament extrem del medi ambient i una extinció massiva d'espècies;

Conscients que la injustícia, el racisme, la pobresa, la ignorància, la corrupció, el crim, la violència, els conflictes armats i la recerca del màxim benefici a curt termini són les causes del sofriment que viuen els humans arreu del món;

Acceptant que els països desenvolupats en perseguir objectius econòmics i polítics han contribuït a la degradació del medi ambient i de la dignitat humana;

Sabent que molts pobles i nacions del món han empobrit per tants segles de colonització i explotació, i que les nacions riques han creat així un deute ecològic respecte de les nacions que han empobrit;

Comprometent-nos a tancar la bretxa entre rics i pobres i a construir una ciutadania basada en la igualtat de drets per a tots els individus en totes les esferes de la vida social, econòmica, política i cultural;

Reconeixent que sense la igualtat entre homes i dones no es pot aconseguir una democràcia de veritat,

Preocupats per la dignitat humana i pel valor del patrimoni cultural;

Reconeixent els drets dels pobles indígenes i la seva contribució al patrimoni comú, així com el dret de totes les minories i pobles oprimits a la cultura, religió, i vida econòmica i cultural pròpies;

Convençuts que la cooperació no és una competició sinó un prerequisit per garantir els drets humans d'alimentació, protecció, sanitat, educació, feina, llibertat d'expressió, aire net, aigua potable i un entorn natural que no estigui fet malbé;

Reconeixent que el medi ambient no entén de fronteres entre països, i

Treballant a partir de la Declaració de l'Assemblea Mundial dels Verds a Rio el 1992,

Afirmem que calen canvis fonamentals en les actituds, valors i maneres de produir i viure de les persones;

Declarem que el nou mil·lenni constitueix un punt de partida per començar aquesta transformació;

Decidim promocionar un concepte mundial de la sostenibilitat que ha de:

- protegir i restaurar la integritat dels ecosistemes de la Terra, amb un interès especial per la biodiversitat i els processos naturals que sustenten la vida,

- reconèixer la interrelació de tots els processos ecològics, socials i econòmics,
- equilibrar els interessos individuals amb el benefici de tots,
- harmonitzar la llibertat amb la responsabilitat,
- acceptar la diversitat dins la unitat,
- reconciliar objectius a curt termini amb metes a llarg termini, i
- garantir que les generacions futures tindran el mateix dret que les actuals a disposar dels béns naturals i culturals;

Reafirmem la nostra responsabilitat envers els altres, envers la gran comunitat d'éssers vius i envers les generacions futures, i

Ens comprometem com a partits i moviments polítics verds de tot el món a complir aquests principis interrelacionats i a crear una associació global per contribuir a complir-los.

ELS PRINCIPIS

Les polítiques dels Verds del Món es fonamenten sobre els principis de:

1. Saviesa ecològica

Reconeixem que els éssers humans són part del món natural i respectem els valors específics de totes les formes de vida, incloses les de les espècies no humanes.

Reconeixem la saviesa dels pobles indígenes del món, com a guardians de la terra i dels seus recursos.

Reconeixem que la societat humana depèn dels recursos ecològics del planeta, i que ha d'assegurar la integritat dels ecosistemes i preservar la biodiversitat i la capacitat de resiliència dels sistemes en els quals es basa la vida.

Tot això requereix:

- que aprenguem a viure dins els límits ecològics i de recursos del planeta;
- que protegem la vida de les plantes i dels animals, i en si mateixa la vida que sustenten els elements naturals: la terra, l'aigua, l'aire i el sol; i,
- en aquells àmbits en què els nostres coneixements siguin limitats, que siguem prudents, a fi d'assegurar l'abundància continuada dels recursos del planeta per a les generacions presents i futures.

2. Justícia social

Afirmem que la clau per a la justícia social és la distribució equitativa dels recursos socials i naturals, tant localment com globalment, per satisfer incondicionalment les necessitats humanes bàsiques, i per assegurar que tots els ciutadans tinguin oportunitats plenes per al desenvolupar-se personalment i socialment.

Declarem que no hi pot haver justícia social sense justícia ambiental, ni tampoc justícia ambiental sense justícia social.

Per tot això cal:

- una organització justa del món i una economia mundial estable que tanqui la bretxa cada cop més gran entre rics i pobres, tant dins un país com entre diversos països, que equilibri el flux de recursos de Sud a Nord, i que posi fi a la càrrega del deute extern que tenen els països pobres i que impedeixi que s'acabin de desenvolupar;
- l'eradicació de la pobresa, com a imperatiu ètic, social, econòmic i ecològic;
- l'eliminació de l'analfabetisme; i,
- una nova visió de ciutadania fonamentada en la igualtat de drets per a tots els individus independentment del gènere, raça, edat, religió, classe, origen ètnic o nacional, orientació sexual, discapacitat, nivell de riquesa o estat de salut.

3. Democràcia participativa

Aspirem a una democràcia en la qual tots els ciutadans tinguin el dret a expressar els seus punts de vista i puguin participar directament en les decisions ambientals, econòmiques, socials i polítiques que afecten la seva vida. D'aquesta manera, el poder i la responsabilitat es concentraran en les comunitats locals i regionals, i només es delegaran a instàncies de govern més altes quan sigui estrictament necessari.

Per tot això cal:

- que hi hagi un enfortiment individual mitjançant l'accés a tota la informació que es necessita per prendre qualsevol decisió, i accés a l'educació per permetre participar tothom;
- que es posi fi a les desigualtats de riquesa i de poder que inhi-beixen la participació;
- que es construeixin institucions de base que permetin que les decisions les prenguin directament els implicats en el nivell que toqui, i que funcionin d'acord amb sistemes que fomentin la vitalitat cívica, l'acció voluntària i la responsabilitat comunitària;
- que es faci un esforç important per dotar la gent jove d'una veu, educant-la, animant-la i assistint-la perquè s'involucri en tots els aspectes de la vida política inclosa la seva participació en tots els òrgans de decisió;
- que tots els representants elegits per sufragi es comprometin amb els principis de transparència, sinceritat i responsabilitat a l'hora de governar;
- que tots els sistemes electorals siguin transparents i democràtics, i que això sigui imposat per llei;
- que en tots els sistemes electorals cada adult tingui dret a vot;
- que tots els sistemes electorals es basin en una representació proporcional, i que totes les eleccions siguin finançades públicament i amb limitacions estrictes i transparència absoluta quant a les donacions corporatives i privades; i,
- que tots els ciutadans tinguin dret a ser membres del partit polític que vulguin en un sistema multipartidista.

4. No-violència

Declarem el nostre compromís amb la no-violència i ens esforcem a aconseguir una cultura de pau i cooperació entre els Estats, dins les societats i entre les persones, com a base de la seguretat mundial.

Creiem que aquesta seguretat no hauria de descansar fonamentalment sobre la força militar sinó sobre la cooperació, sobre un desenvolupament econòmic i social solvent, sobre la seguretat ambiental i sobre el respecte als drets humans.

Per tot això cal:

- un concepte integrat/extens de seguretat mundial, que doni prioritat als aspectes socials, econòmics, ecològics, psicològics i culturals del conflicte, en comptes d'un concepte basat principalment en els equilibris militars de poder;
- un sistema global de seguretat mundial capaç de prevenir, gestionar i solucionar conflictes;
- l'eliminació dels motius que provoquen la guerra per mitjà de la comprensió i el respecte a les altres cultures, eradicant el racisme, promovent la llibertat i la democràcia, i posant fi a la pobresa arreu del món;
- lluitar pel desarmament general i complet, inclosos acords internacionals, per garantir la prohibició total i definitiva de les armes nuclears, biològiques i químiques, les mines antipersones i les armes d'urani empobrit;
- el reforçament de les Nacions Unides (ONU) com l'organització mundial de gestió de conflictes i pacificació; i,
- aconseguir un codi de conducta rigorós sobre les exportacions d'armes a països on es violen els drets humans.

5. Sostenibilitat

Reconeixem les limitacions per a l'expansió material de la societat humana dins la biosfera, i la necessitat de mantenir la biodiversitat mitjançant l'ús sostenible dels recursos renovables i l'ús responsable dels recursos no renovables.

Creiem que per aconseguir la sostenibilitat, i per tal de satisfer les necessitats de les generacions presents i futures tenint en compte que els recursos de la Terra són finits, s'ha de frenar i revertir el creixement continu del consum, la població i la iniquitat material en l'àmbit mundial.

Reconeixem que la sostenibilitat no serà possible mentre hi continuï havent pobresa.

Per tot això cal:

- assegurar-nos que els rics limitin el seu consum per permetre als pobres disposar de la part dels recursos de la Terra que els correspon;
- redefinir el concepte de riquesa, per centrar-lo en la qualitat de vida i no pas en la capacitat de sobreconsum;
- crear una economia mundial que pretengui satisfer les necessitats de tots i no pas la concupiscència d'uns quants, i que permeti a la generació actual cobrir les necessitats pròpies, sense posar en perill la capacitat de les generacions futures;
- eliminar les causes que provoquen el creixement de la població assegurant l'estabilitat econòmica, donant accés a la salut i a l'educació bàsiques a tothom i atorgant tant als homes com a les dones més control sobre la seva fertilitat;
- redefinir els papers i responsabilitats de les corporacions transnacionals a fi que donin suport als principis de desenvolupament sostenible;
- establir mecanismes per gravar, i també per regular, els fluxos financers especulatius;
- assegurar que els preus de mercat de les mercaderies i els serveis incorporen totalment els costos ambientals de la seva producció i consum;
- aconseguir més eficiència en l'ús de l'energia i dels recursos, i en el desenvolupament i el maneig de tecnologies sostenibles mediambientalment;

- fomentar l'autosuficiència local de la manera més pràctica possible per crear comunitats dignes i satisfetes; i,
- reconèixer el paper clau de la cultura de la joventut i fomentar l'ètica de la sostenibilitat en el si d'aquesta cultura.

6. Respecte a la diversitat

Honrem la diversitat cultural, lingüística, ètnica, sexual, religiosa i espiritual en el context de responsabilitat individual envers tots els éssers humans.

Defensem el dret de totes les persones, sense excepció, a gaudir d'un entorn que garanteixi la seva dignitat, salut corporal i benestar espiritual.

Fomentem el naixement de relacions respectuoses, positives i responsables per superar les discòrdies en l'esperit d'una societat multicultural.

Per tot això cal:

- el reconeixement dels drets dels pobles indígenes als mitjans bàsics per sobreviure, tant econòmics com culturals, inclosos el dret a una terra i a l'autodeterminació, i el reconeixement de la seva contribució al patrimoni comú de la cultura nacional i mundial;
- el reconeixement dels drets de les minories ètniques a desenvolupar la seva cultura, religió i idioma sense patir cap mena de discriminació, i a la plena participació legal, social i cultural en el procés democràtic;
- el reconeixement i el respecte envers les minories sexuals;
- la igualtat entre dones i homes en totes les esferes de la vida social, econòmica, política i cultural; i,
- la implicació significativa de la cultura de la joventut com una contribució valuosa al punt de vista dels Verds, i el reconeixement que la gent jove té necessitats i mitjans d'expressió diferents.

L'ACCIÓ POLÍTICA

1. La democràcia

La majoria de la gent del món viu en països amb règims no democràtics on la corrupció desenfrenada, la violació dels drets humans i la censura en la premsa són habituals. Les democràcies desenvolupades pateixen formes menys evidents de corrupció mitjançant la concentració dels mitjans de comunicació, el finançament de les campanyes polítiques, l'exclusió sistemàtica de les comunitats racials, ètniques, nacionals i religioses, i els sistemes electorals discriminatoris enfront d'idees alternatives i de partits polítics nous i més petits.

Els Verds

- 1.1. Tenim com a prioritat fomentar i donar suport als moviments de base i a altres organitzacions de la societat civil que treballen per un govern democràtic, transparent i responsable, en tots els àmbits, des del local fins al mundial.
- 1.2. Donem suport activament a la voluntat de dotar la gent jove d'una veu, educant-la, animant-la i assistint-la perquè s'involucri en tots els àmbits de la vida política.
- 1.3. Lluitarem per aconseguir la democratització de les relacions de gènere promovent les mediacions apropiades que permetin a les dones i als homes prendre part de la mateixa manera en les esferes econòmiques, socials i polítiques.
- 1.4. Demanem la ratificació immediata per part de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE) de

la Convenció per Combatre el Suborn de Funcionaris Públics d'Exteriors en els Negocis Internacionals.

- 1.5. Reafirmem el dret dels ciutadans a tenir accés a la informació oficial i als mitjans de comunicació lliures i independents.
- 1.6. Treballarem per l'accés universal a les comunicacions electròniques i a les tecnologies de la informació, almenys a la ràdio, a Internet i al correu electrònic. També treballarem per fer l'accés a aquestes tecnologies tan barat com sigui possible.
- 1.7. Donem suport a un sistema legal secular just que asseguri el dret a la defensa i que apliqui la proporcionalitat entre el crim i el càstig.
- 1.8. Donem suport al finançament públic de les eleccions i a garantir que totes les donacions, si són permeses, siguin totalment transparents i tinguin un límit tant pel que fa a les persones individuals com pel que fa a les empreses.
- 1.9. Desafiarem la dominació corporativa dels governs, especialment aquells en què els ciutadans estiguin privats del seu dret a la participació política.
- 1.10. Donem suport a la separació de poders entre els sistemes executiu, legislatiu i judicial, i a la separació de l'estat i la religió.
- 1.11. Donem suport al desenvolupament i l'enfortiment dels governs locals.
- 1.12. Donem suport a la reestructuració de les institucions estatals per democratitzar-les i fer-les més transparentes i eficients a l'hora de servir els objectius del poder dels ciutadans i el desenvolupament sostenible.

2. L'equitat

Les diferències en els estàndards de vida i les oportunitats en el món actual són intolerables. El deute del Tercer Món, que actualment puja a 2,5 bilions de dòlars, és el més alt de tots els temps, mentre que els països de l'OCDE només donen el 0,23% del PIB en ajuda. El 20% més ric de la població del

món té més del 80% dels ingressos, mentre que 1.200 milions de persones viuen en la pobresa (amb menys d'un dòlar al dia). 125 milions de nens no van mai a escola i 880 milions de persones no saben llegir ni escriure, de les quals més de dues terceres parts són dones ja que constitueixen el 60% de la gent pobre. El creixement de la població s'ha ral·lentit però s'espera que l'any 2050 hi haurà hagut un increment de 2.000 a 3.000 milions de persones. El virus de la immunodeficiència humana (VIH) i les infeccions de tuberculosi estan augmentant.

Els Verds

- 2.1. Treballarem per augmentar les ajudes governamentals als països en vies de desenvolupament i farem que l'ajuda vagi dirigida als països més pobres dels països pobres, establint les prioritats a partir de la cooperació amb les comunitats locals.
- 2.2. Treballarem per millorar els drets, la condició, l'educació i la participació política de les dones.
- 2.3. Ens comprometem a fer realitat la meta d'una educació primària universal d'alta qualitat per a l'any 2015, i a finançar-la mitjançant l'increment de l'ajuda i la reducció del deute extern.
- 2.4. Treballarem per la cancel·lació del deute extern dels països en vies de desenvolupament, especialment dels més pobres, i donarem suport a l'ús d'incentius per assegurar que l'estalvi que suposi la reducció del deute es canalitzarà per disminuir la pobresa i preservar el medi ambient, i que es farà a través de processos transparents i responsables que comptin amb la participació de les comunitats afectades.
- 2.5. Buscarem accions coordinades per combatre les grans pandèmies, inclosa la sida, la tuberculosi i la malària com a prioritat, especialment a l'Àfrica, on cal un doble esforç per aconseguir l'accés general a teràpies eficients i de baix cost, i per restaurar el progrés econòmic, especialment a través de l'educació.

- 2.6. Reconeixem el dret a ser compensades d'aquelles persones que perdin accés als seus recursos naturals perquè s'han de desplaçar per la destrucció ambiental o la intervenció humana, com en el cas de la colonització i l'emigració.
- 2.7. Revisarem la relació entre la propietat privada exclusiva i l'ús exclusiu dels seus recursos, amb la perspectiva de frenar l'abús ambiental i d'estendre l'accés a la subsistència bàsica a tothom, i especialment a les comunitats indígenes.
- 2.8. Treballarem per assegurar-nos que tots els homes, dones i nens puguin disposar de seguretat econòmica, sense que hagin de recórrer a activitats personalment nocives com ara la pornografia, la prostitució o la venda d'òrgans.
- 2.9. Ens comprometem a treballar per una distribució del benestar més igualitària i per crear igualtat d'oportunitats en totes les nostres societats, tenint en compte que hi ha un nombre creixent de gent pobre i marginada també en els països desenvolupats.
- 2.10. Defensarem i fomentarem els drets humans, socials i ambientals de la gent de color.

3. El canvi climàtic i l'energia

Nou dels deu anys més càlids registrats pertanyen a la dècada dels noranta. El nivell de CO₂ en l'atmosfera és més alt que en qualsevol altre moment dels últims 15 milions d'anys. La freqüència dels desastres climàtics augmenta, i està matant milers de persones i desplaçant-ne milions. La generalització dels processos de blanqueig i la mort dels esculls de coral, que es van produir per primera vegada l'any 1998, seran habitual d'aquí a 20 anys. Els científics del Panel Intergovernamental sobre el Canvi Climàtic (IPCC) afirmen que l'escalfament del planeta és real, i que l'acció humana té un paper important en aquest canvi. S'espera que la Terra s'escalfi entre 1 i 5 °C més al llarg d'aquest segle, i l'elevació de la superfície del mar, que ja

ha començat, continuarà durant els pròxims 500 anys i farà que les regions més poblades del planeta s'inundin. Si no actuem immediatament es produirà una catàstrofe climatològica.

Els Verds

- 3.1. Ens proposem l'objectiu de limitar els nivells de CO₂ a l'atmosfera a 450 ppm en el període de temps més curt possible, tal com ha demanat l'IPCC. Els països desenvolupats hauran de complir no tan sols el Protocol de Kyoto (–5,2% dels nivells del 1990 per al 2010 a tot el món, –8% a la Unió Europea i –6% als Estats Units), que tot i ser un pas en la bona direcció és excessivament insuficient, sinó que també hauran d'assolir una reducció d'entre –20% i –30% per al 2020 perquè l'objectiu de la reducció del –70% al –90% es pugui aconseguir al final d'aquest segle. A més, s'han d'emprendre accions per reduir l'emissió d'altres gasos d'efecte hivernacle.
- 3.2. Demanem l'entrada en vigor del Protocol de Kyoto de conformitat amb aquest objectiu, i insistim que cal que les regles d'implementació conduïxin a reduccions reals d'emissió de fonts industrials dels països desenvolupats, inclòs un sistema de penalitzacions per als incompliments.
- 3.3. Treballarem per establir un marc internacional d'informació sobre les emissions per a les corporacions transnacionals, vinculat als impostos mundials de carboni i a càrregues ambientals.
- 3.4. Treballarem durament per assegurar que els països en desenvolupament tinguin accés a les tecnologies més eficients, sostenibles i adequades, amb una atenció especial per a les energies renovables, i que vagin d'acord amb les Convencions del Canvi Climàtic per garantir que les accions siguin exhaustives i mundials. El principi d'equitat ha d'estar al centre de les negociacions i mesures del canvi climàtic.

- 3.5. Ens oposarem a qualsevol forma d'expansió de l'energia nuclear i treballarem per anar-la eliminant de la manera més ràpida possible.
- 3.6. Donarem suport a una crida per a una moratòria al desenvolupament i exploració de noves fonts de combustible fòssil.
- 3.7. Ens oposarem a la tala i a l'explotació forestal dels boscos antics, perquè considerem que són els ecosistemes més rics en carboni del planeta, vitals per als pobles indígenes, rics en plantes i animals, i irremplaçable en qualsevol escala humana de temps.
- 3.8. Promourem la plantació d'arbres d'espècies diverses però que no siguin monocultius, com una mesura a curt termini per a la captació de carboni, amb altres beneficis per al medi ambient.
- 3.9. Promourem la recaptació d'impostos a les energies no renovables i farem servir els fons que se n'obtinguin per fomentar l'eficiència energètica i les energies renovables.
- 3.10. Donarem suport a la investigació en l'ús de fonts sostenibles d'energia i el desenvolupament tècnic de la producció energètica ecològica.
- 3.11. Promourem les tecnologies energèticament eficients i les infraestructures verdes d'energia, entre i dins els països i les economies, sobre la base d'un cost zero o mínim. Aquest és un dels costos econòmics de les emissions al qual els països occidentals han de tenir en compte.

4. La biodiversitat

Els ecosistemes saludables són essencials per a la vida humana, però en canvi sembla que hàgim oblidat la relació entre la natura i la societat. Els índexs d'extinció són de 100 a 1.000 vegades més alts que en èpoques prehumanes. Només el 20% dels boscos originals de la Terra romanen relativament inalterats, el 60% de les existències de peix està en perill de

ser sobreexplotades per la sobrepesca, les invasions de plantes, animals i malalties al·lòctones creixen ràpidament, el desenvolupament industrial i agrícola provoca l'extinció d'espècies i la destrucció dels hàbitats i també incrementa el canvi climàtic, la iniquitat mundial i la destrucció de cultures indígenes i els seus mitjans de subsistència. El monocultiu agrícola, promogut per l'agroindústria i accelerat per la modificació genètica i la creació de patents de la natura, amenaça la diversitat de les collites i les espècies animals domèstiques, i augmenta radicalment la vulnerabilitat a les malalties.

Els Verds

- 4.1. Ens oposarem vigorosament al desenvolupament mediambientalment destructiu de l'agricultura industrial i dedicarem un esforç considerable a la protecció dels animals i plantes nadius al seu hàbitat natural i, en la mesura del que sigui possible, en territoris extensos.
- 4.2. Treballarem per suprimir les subvencions a les activitats destructives per al medi ambient, incloses les explotacions petrolíferes, la construcció de preses, les mines, l'enginyeria genètica i els monocultius agrícoles.
- 4.3. Promourem les polítiques de compra ecològiques, per a productes com la fusta, basades únicament en la definició més rigorosa de sostenibilitat i amb el suport d'un etiquetatge fiable.
- 4.4. Donarem suport al concepte d'intercanvi de «deute per natura», subjecte a l'acord de les comunitats indígenes i locals afectades.
- 4.5. Promourem la recuperació dels ambients naturals degradats i la neteja de llocs tòxics en zones industrials i militars d'abans i d'ara de tot el món.
- 4.6. Farem notar que reduint el transport de mercaderies al voltant del món i optant preferentment per la producció local on sigui possible s'obtidrien beneficis addicionals a banda dels que comporta la reducció de les bioinvasions, i també hi ajudaria la

reducció del consum de combustibles derivats del petroli i els gasos d'efecte hivernacle.

- 4.7. Ens comprometem a fomentar un pla mundial d'ecologia per a tots els àmbits de l'educació.
- 4.8. Treballarem per establir un tribunal internacional de justícia que sigui específic per a la destrucció ambiental i la pèrdua de la biodiversitat, en què es puguin plantejar accions judicials contra corporacions, individus i Estats.
- 4.9. Ens negarem a acceptar les patents i la comercialització de la vida.

5. Dirigir la globalització econòmica segons els principis de la sostenibilitat

Actualment, cinquanta de les cent entitats econòmiques més grans del món són corporacions. Amb la connivència dels governs, han creat un sistema legal que posa sense cap traba l'activitat econòmica per damunt del bé comú, protegeix el benestar corporatiu però ataca el benestar social, i fa que les economies nacionals depenguin d'un casino financer mundial que mou més de 1.300 milions de dòlars cada dia en transaccions especulatives. Tanmateix, pot ser que s'estigui girant la truita. L'Acord Multilateral sobre Inversió (AMI) va fracassar, almenys de moment. Als països desenvolupats les institucions financeres internacionals es poden reunir només sota condicions especials de seguretat, i la reputació del Banc Mundial i el Fons Monetari Internacional (FMI) està feta malbé.

Els Verds

- 5.1. Afirmem que les necessitats vitals com ara l'aigua han de romandre sota propietat i control públics, i que la cultura, l'accés bàsic a l'alimentació, a la sanitat pública, a l'educació i a uns mitjans de comunicació lliures no són mercaderies que es puguin sotmetre als acords de mercat internacionals.

- 5.2. Donarem suport a la creació d'una Organització Mundial pel Medi Ambient, que aglutini el Programa de Medi Ambient de les Nacions Unides (UNEP), el Programa de Desenvolupament de les Nacions Unides (PNUD) i el Fons per al Medi Ambient (GEF) en una institució única amb capacitat per donar suport, potenciar i imposar sancions per promoure el desenvolupament sostenible global. L'Organització Mundial del Comerç (OMC) haurà d'estar supeditada a les decisions d'aquest nou organisme.
- 5.3. Donarem suport a l'abolició del FMI i el Banc Mundial si no es reforma per democratitzar-ne l'elecció dels membres i la presa de decisions, i les seves operacions estiguin sotmeses als principis de sostenibilitat i a totes les convencions internacionals sobre els drets humans i laborals, i de la protecció ambiental.
- 5.4. Donarem suport a l'abolició de l'OMC si no es reforma per fer de la sostenibilitat el seu objectiu principal i per estar fomentada en processos transparents i democràtics i amb la participació de representants de les comunitats afectades. A més, ha d'haver-hi separació de poders per eliminar el mecanisme de resolució de conflictes de la competència exclusiva de l'OMC. S'haurà de fer una avaluació de l'impacte sobre la sostenibilitat produït per les rondes anteriors de negociacions abans de fer més passos.
- 5.5. Treballarem per impedir que es portin a terme nous acords de comerç i inversió regionals o hemisfèrics sota el mandat de l'OMC —com l'Àrea de Lliure Comerç de les Amèriques (ALCA), que ja s'ha proposat—, i donarem suport als processos per integrar països que assegurin el benestar dels pobles i la preservació del medi ambient.
- 5.6. Crearem un medi ambient a tot el món en el qual les institucions i organitzacions financeres i econòmiques nodriran i protegiran els projectes respectuosos amb el medi ambient que sustentin

les comunitats en tots els àmbits (locals, regionals, nacionals i internacionals).

- 5.7. Exigirem que en els acords internacionals sobre el medi ambient, les condicions laborals i la salut tinguin prioritat sobre qualsevol tipus de regles internacionals sobre el comerç.
- 5.8. Treballarem per portar a terme l'impost Tobin-Henderson i altres instruments per frenar les transaccions especulatives de capital internacional i ajudarem a potenciar les inversions en l'economia real, i a crear fons per fomentar l'equitat en el desenvolupament mundial.
- 5.9. Treballarem per requerir a les corporacions que s'atinguin a les lleis ambiental, laborals i socials del seu propi país i del país en què operin, per més estrictes que siguin.
- 5.10. Treballarem per garantir que totes les organitzacions internacionals, especialment les que tenen capacitat per definir les regles del comerç mundial, s'adhereixin fermament als principis del desenvolupament sostenible i realitzin un programa de formació pel canvi cultural per aconseguir plenament aquest objectiu.
- 5.11. Volem que el benestar corporatiu sigui transparent i estigui subjecte al mateix grau de responsabilitat que el benestar social, i que els subsidis a activitats ambientalment i socialment destructives s'eliminin completament.
- 5.12. Aprovevem el desenvolupament d'un esperit empresarial cívic per promoure una economia basada en la comunitat com una manera de combatre l'exclusió social ocasionada per la globalització econòmica.

6. Els drets humans

La negació dels drets humans i de les llibertats van de la mà de la pobresa i la ineficàcia política. Milions de persones pateixen discriminació, intimidació, detenció arbitrària, violència i mort. Tres de cada quatre governs han fet servir la tortura en els tres últims anys.

- 6.1. Aprovem la Declaració Universal dels Drets Humans, el Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals, el Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics, les convencions de l'Organització Internacional del Treball (OIT) i altres instruments internacionals que protegeixin els drets i les llibertats. Creiem que aquests drets són universals i indivisibles, i que els governs són els responsables de defensar-los.
- 6.2. Condemnem totes les dictadures i règims que neguin els drets humans, independentment de quines siguin les seves reivindicacions polítiques.
- 6.3. Treballarem amb les comunitats locals per promoure la consciència sobre els drets humans i per assegurar que la Comissió de l'ONU pels Drets Humans i altres cossos del tractat disposen dels recursos necessaris.
- 6.4. Requerirem que la Declaració Universal dels Drets Humans sigui esmenada per incloure els drets a un entorn natural saludable i els drets intergeneracionals als recursos naturals i culturals.
- 6.5. Donarem suport al dret de les dones a prendre les seves pròpies decisions, inclòs el control sobre la seva fertilitat a través dels mitjans que elles considerin apropiats, sense haver de patir cap mena de discriminació o coacció, i treballarem per aconseguir la ratificació de la Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra les Dones (CEDAW), per eliminar les reserves i per fer entrar en vigor el Protocol Opcional.
- 6.6. Donarem suport al dret dels pobles indígenes a la seva autodeterminació, als drets sobre el territori i als drets a la caça i pesca tradicional per a la seva pròpia subsistència, fent servir tècniques humanes i ecològicament sostenibles, i també donarem suport als moviments dels pobles indígenes per establir i treballar a partir de les seves organitzacions internacionals.

- 6.7. Requerim l'adopció immediata de l'esborrany del 1993 de la Declaració sobre els Drets dels Pobles Indígenes com la norma mínima de protecció acceptada pels pobles indígenes, i donarem suport als moviments dels pobles indígenes per establir i treballar a partir de les seves organitzacions internacionals.
- 6.8. Exigim que es retin comptes als torturadors, i farem campanyes per dur-los a davant de la justícia, al seu país o on sigui, o davant d'un jurat internacional de jutges que actuï sota els auspicis de la Cort Internacional de Justícia.
- 6.9. Ens oposarem a qualsevol violació de la integritat física de l'individu per causa de tortures, càstigs o qualsevol altra pràctica, incloses les mutilacions de caràcter tradicional i religió.
- 6.10. Exigim que la pena de mort sigui abolida a tot el món.
- 6.11. Requerim als governs que s'assegurin que tots els sol·licitants d'asil, ja siguin víctimes de la violència estatal o de grups armats independents, siguin tractats correctament segons la Convenció de Ginebra sobre els Drets a l'Asil del 1951, que tinguin accés a processos justos, que no siguin detinguts arbitràriament i que no siguin retornats a un país on podrien patir violacions dels drets humans fonamentals o estar exposats al risc de morir, ser torturats o rebre qualsevol altre tractament inhumà.
- 6.12. Exigim la prohibició d'expulsions col·lectives.
- 6.13. Defensem el dret de tots els treballadors a la seguretat, a un treball justament retribuït i a la llibertat per sindicar-se.
- 6.14. Donem suport al dret dels nens a créixer sense haver de treballar, i a l'establiment d'una edat límit més alta per a l'inici de la vida laboral de nens i adolescents.
- 6.15. Denunciem la criminalització de la qual és objecte l'homosexualitat, i recolzem el dret de les persones gais i lesbianes al seu estil de vida i la igualtat de drets per a les relacions homosexuals.
- 6.16. Treballarem per millorar les oportunitats de les persones discapacitades perquè puguin viure i treballar en condicions d'igualtat en la societat, inclosa una participació política real.

- 6.17. Donem suport al dret de les minories lingüístiques a fer servir el seu propi idioma.

7. L'alimentació i l'aigua

Cents de milions de persones pateixen desnutrició, no perquè no hi hagi prou aliments sinó perquè hi ha un repartiment desigual de la terra, l'aigua, els crèdits i els mercats. Els organismes genèticament modificats (GMO) no són la solució, perquè el problema immediat no és la producció sinó la distribució. A més a més, els GMO suposen riscos inacceptables per al medi ambient, per als petits pagesos independents i per als consumidors, així com per a la biodiversitat, que és la nostra millor garantia contra el desastre agrícola. Falta aigua tant en els sistemes superficials com en els aqüífers subterranis. La desforestació de les conques té un efecte devastador en els corriments de terres i inundacions, i la desertització i la degradació s'estenen ràpidament. Una petita esperança és el ràpid creixement de l'agricultura orgànica.

Els Verds

- 7.1. Considerem que l'accés a l'aigua neta per cobrir les necessitats bàsiques és un dret fonamental, i ens oposem a la privatització de les infraestructures i recursos de l'aigua.
- 7.2. Treballarem per eliminar els subsidis d'aigua, a excepció dels que tinguin caràcter social, i per aconseguir un ús més eficient de l'aigua.
- 7.3. Treballarem per assegurar que l'aigua pura i els recursos subterranis d'aigua es conservin en qualitat i quantitat i perquè econòmicament es valorin com cal, per tal d'assegurar que els recursos es protegeixen adequadament de l'esgotament.
- 7.4. Considerem que l'estabilitat de les conques de recepció i la salut dels sistemes fluvials és crucial, i treballarem amb la gent directament afectada per aturar la degradació dels rius, inclo-

sos les grans preses i els projectes d'irrigació, i la desforestació de les conques de recepció.

- 7.5. Treballarem amb les comunitats locals de les regions àrides i semiàrides, on el clima està dominat per la incertesa, per reduir la degradació de la terra.
- 7.6. Expressem el nostre interès pels països que han estat fortament colpejats per la desertització i la desforestació, i demanem als països que encara no ho hagin fet que ratifiquin la Convenció de les Nacions Unides de Lluita contra la Desertització, i oferim els recursos disponibles necessaris per activar aquesta convenció.
- 7.7. Donarem suport i fomentarem l'agricultura orgànica.
- 7.8. Sol·licitem una moràtoria internacional en el creixement comercial de les collites de GMO d'almenys 5 anys, depenent de la investigació i el debat, i l'establiment de sistemes reguladors que incloguin la responsabilitat de les companyies pels possibles efectes adversos produïts per aquests organismes.
- 7.9. Treballarem per la seguretat alimentària, per mitjà de regulacions estrictes sobre la producció, l'emmagatzematge i la venda.
- 7.10. Treballarem per garantir que la investigació científica es realitza d'acord amb criteris ètics i s'aplica segons el principi de precaució.
- 7.11. Requerim l'eliminació de tots els productes químics persistents i bioacumulatius fabricats per l'home i treballem per eliminar qualsevol resta de productes químics perillosos per al medi ambient.
- 7.12. Treballarem per assegurar la prohibició de les hormones animals de creixement i perquè s'imposin regulacions estrictes que controlin l'ús d'antibiòtics en els animals.

8. La planificació sostenible

El consum en els països industrialitzats és excessiu en tots els seus paràmetres, i en gran part responsable del declivi mediambiental. Als països

occidentals la gent fa servir 9 vegades més paper que la gent del Sud, i té 100 vegades més vehicles per capita que la gent de la Xina o de l'Índia, per exemple. El canvi cap a una economia verda —que imiti els processos ecològics, que elimini els residus reutilitzant i reciclant els materials, i que posi èmfasi en les activitats que milloren la qualitat de vida i les relacions humanes més que no pas en el consum de mercaderies— promet nous llocs de treball, indústries amb menys contaminació, ambients de treball més bons i una qualitat de vida més alta.

Els Verds

- 8.1. Promovem mesures basades en el benestar més que en el PIB per avaluar el progrés.
- 8.2. Considerem que els ciutadans dels països afectats per un projecte de desenvolupament tenen dret a participar en les decisions que s'hi prenguin, independentment de les fronteres nacionals.
- 8.3. Treballarem per assegurar que els que obtenen guanys per l'explotació de recursos comuns i/o naturals paguin el preu total de mercat per l'ús d'aquests recursos, i per qualsevol mal que facin a qualsevol altre recurs comú.
- 8.4. Reconeixem que l'impacte de creixement urbà continu (l'expansió) a costa de la terra agrícola i el medi ambient natural ha de limitar-se i finalment paraitzar-se.
- 8.5. Reconeixem que el procés d'urbanització a causa de la pobresa rural ha de reduir-se i revertir-se mitjançant programes apropiats de desenvolupament rural que reconeguin el concepte dels límits del creixement i protegeixin el caràcter i el valor ecològic del paisatge rural.
- 8.6. Recolzem la planificació local per aconseguir un ús ecològicament sostenible de l'activitat econòmica, l'habitatge, el transport, la gestió dels residus, els parcs, els boscos urbans, els espais públics, i establim vincles entre els Verds en l'àmbit local i regional a tot el planeta per intercanviar informació i donar-nos suport.

- 8.7. Treballarem per reduir la contaminació provocada pels vehicles oposant-nos a les autopistes en expansió permanent, promovent l'ús de vehicles energèticament eficients, integrant en la planificació territorial el transport públic, el transport en bicicleta i el de vianants, prioritzant la planificació i el finançament del transport públic per sobre del transport privat, i eliminant les polítiques fiscals que afavoreixen el desenvolupament centrat en aquests vehicles.
- 8.8. Treballarem per crear estratègies econòmiques socialment responsables, utilitzant els impostos i el finançament públic per augmentar al màxim els incentius per a la distribució justa de la riquesa, i els impostos ecològics per proporcionar incentius per evitar els residus i la contaminació.
- 8.9. Sol·licitem a les corporacions i les comunitats que redueixin, reutilitzin i reciclin els residus, i afavoreixin així una economia sense residus que imiti els processos dels ecosistemes naturals.
- 8.10. Donarem suport a totes les polítiques que permetin als països augmentar la creació de llocs de treball mitjançant activitats econòmiques que aporten valor afegit, o mitjançant el reciclatge dels residus, la producció de mercaderies duradores, l'agricultura orgànica, les energies renovables i la protecció ambiental.
- 8.11. Promocionarem la inversió socialment responsable i la comercialització ecològica perquè els consumidors puguin fer eleccions positives basades en informació fiable.
- 8.12. Reconeixerem el valor dels coneixements i les creences tradicionals i locals, i donem suport al fet que s'incorporin a la planificació i projectes.

9. La pau i la seguretat

Les causes dels conflictes estan canviant. Les diferències entre la guerra, el crim organitzat i els abusos deliberats dels drets humans a gran escala cada cop són més vagues, i el comerç d'armes creix i es globaliza,

alimentant-se de l'única excepció que fa l'OMC contra els subsidis. Com a xarxa global, tenim un paper clau enfortint els vincles entre les organitzacions comunitàries que estan treballant en pro dels drets humans i la pau, i donant suport i forma a les institucions i conceptes emergents de governació mundial.

Els Verds

- 9.1. Donem suport a l'enfortiment del paper de l'ONU com una organització mundial de gestió de conflictes i salvaguarda de la pau, tenint en compte que, si la prevenció fracassa i si es produeixen casos de violacions estructurals i massives dels drets humans i/o de genocidi, l'ús de la força pot estar justificat si és l'únic mitjà per prevenir més patiment i violacions dels drets humans, sempre que s'usi sota el mandat de l'ONU. Tanmateix, cada país té dret a donar suport o a no col·laborar amb l'acció.
- 9.2. Lluitarem per donar més poder als països del Sud dins l'ONU, i treballarem per abolir el dret a veto en el Consell de Seguretat, eliminant la categoria de membre permanent i augmentant el nombre d'estats membres.
- 9.3. Donem suport al Tribunal Penal Internacional. En l'apartat dels crims de guerra s'haurà d'incloure la violació massiva com a crim de guerra.
- 9.4. Ambicionem reduir el poder del complex militar-industrial-financer, a fi de reduir radicalment el comerç d'armaments, assegurar transparència en la seva fabricació i eliminar les subvencions ocultes que beneficien les indústries militars.
- 9.5. Treballarem per regular i reduir, amb la finalitat a llarg termini d'eliminar-lo, el comerç internacional d'armes —inclosa la prohibició de les armes nuclears, biològiques i químiques, les armes d'urani empobrit i les mines antipersones— i portarem aquest tema a l'àmbit de l'ONU.

- 9.6. Ajudarem a enfortir els programes de pau existents i forjarem nous programes que es dirigeixin a fomentar tots els aspectes que contribueixin a construir una cultura de la pau. Els programes inclouran una anàlisi de les arrels de la violència, inclosa la violència a dins de les famílies, la qüestió del respecte mutu entre gèneres i el suport a l'hora d'ensenyar a resoldre conflictes sense violència en tots els àmbits.
- 9.7. Buscarem un tribunal internacional de justícia per a crims ambientals en temps de conflicte.
- 9.8. Intentarem esmenar les regles internacionals dels compromisos militars per assegurar que els recursos naturals es protegeixen adequadament durant els conflictes.
- 9.9. Lluitarem contra el Projecte de Defensa dels Míssils dels EUA, i treballarem per la desmilitarització i la desnuclearització de l'espai.

10. Actuació internacional

Els Verds de tot el món som organitzacions independents de diverses cultures i antecedents, que compartim un objectiu i reconeixem que, per aconseguir-lo, hem d'actuar tant internacionalment com localment.

Els Verds

- 10.1. Treballarem de manera coordinada per fer realitat la Carta dels Verds del Món i durem a terme accions conjuntes sobre assumptes de conseqüències mundials quan calgui.
- 10.2. Donarem suport al desenvolupament de partits, moviments polítics i xarxes de joves Verds arreu del món.
- 10.3. Ajudarem, quan ens ho sol·licitin, els partits i moviments Verds, amb l'enviament d'observadors a les eleccions per garantir que són lliures i justes i animant els votants a implicar-se i a votar els Verds als seus propis països.

- 10.4. Adoptarem i posarem en pràctica a les pròpies organitzacions els principis democràtics que desitgem per a tota la societat.
- 10.5. Actuarem com un model de democràcia participativa en tots els àmbits en el si de la nostra organització.
- 10.6. Fomentarem la cooperació entre els partits dels Verds del Món per garantir que els partits membres són consultats, educats i tenen la mateixa capacitat per influir en els posicionaments mundials dels Verds.
- 10.7. Animarem els partits dels Verds a mostrar el seu lideratge en l'establiment de polítiques que garanteixin la transparència i la descentralització de les estructures, amb la finalitat que les oportunitats i el poder polític es facin extensius a tots els membres, i en el desenvolupament de nous models polítics millors per enfrontar els desafiaments del desenvolupament sostenible i la democràcia de base.
- 10.8. Evitarem fonts de finançament que estiguin en conflicte amb la nostra visió del món i els nostres valors.
- 10.9. Evitarem la cooperació amb dictadures, sectes o organitzacions criminals i amb les organitzacions que en depenguin, particularment en matèries relatives a la democràcia i els drets humans.
- 10.10. Enfortirem els vincles amb les d'organitzacions que tenen els mateixos criteris que nosaltres, i amb les organitzacions de la societat civil com les que es van mobilitzar a Seattle; formem un tot a l'hora d'augmentar la consciència per al respecte al medi ambient, als drets socials i humans i a la democràcia, que ha de predominar per sobre dels criteris econòmics d'organització del món.
- 10.11. Ens donarem suport els uns als altres personalment i políticament amb companyonia, optimisme i bon humor, sense oblidar-nos de gaudir en el procés!

FUNDACIÓ

JOSEP IRLA